

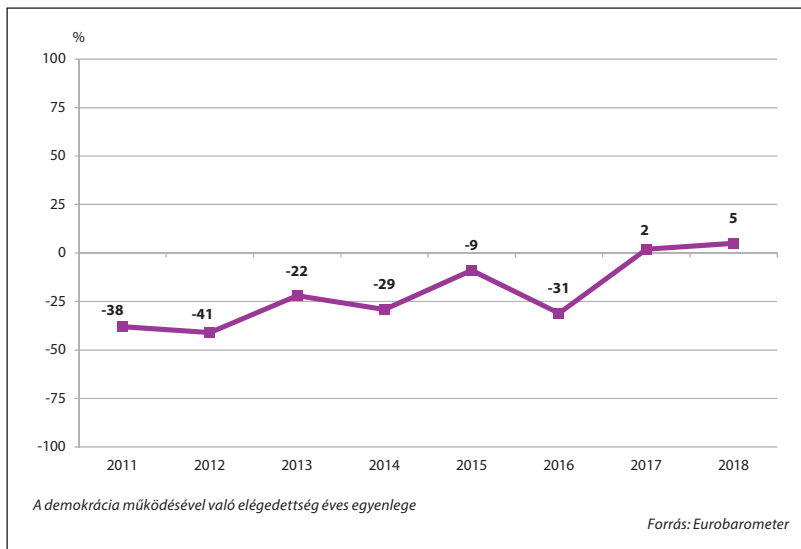
D.2.2. A demokrácia működésének értékelése

A mutató az Eurobarometer standard, reprezentatív kérdőíves vizsgálatának eredményét tárja elénk, amely rendszeresen, évről évre elkészül az Európai Unió 28 tagállamában a 15 évnél idősebb lakosság körében, ezer fő megkérdezésével. A felmérés során feltett kérdés magyar fordítása így szól: „Összességében teljesen elégedett, nagyjából elégedett, nem igazán elégedett, vagy egyáltalán nem elégedett a demokrácia működésével az Ön országában?” (QA17a kérdés, Standard Eurobarometer 88, Autumn 2017). Ezen mutató a munkacsoport álláspontja szerint lényeges aspektusa a *Politikai részvétel* dimenzióknak, mivel ez egyfajta minőségi mércéje a demokráciának, amely mint hatalomszervezési elv (démosz kratosz – köznép uralma) a nép politikai részvételén alapul.

Természetesen fontos mindemellett az állami intézményrendszer demokratikus kereteinek kialakítása, amelynek struktúrája, a vezetők kinevezésének szabályrendszere alapvetően meghatározza a demokratikus rendszerek működésének megítélését. A mutató fontosságát tehát az adja, hogy segítségével állami szinten jól megragadható az adott országban jellemző demokratikus döntéshozatal és az intézményrendszer működése. Jelen indikátor a munkacsoport álláspontja szerint megfelelően árnyalja és kiegészíti a dimenzió többi, egzaktabb adatokon alapuló objektív indikátorait.

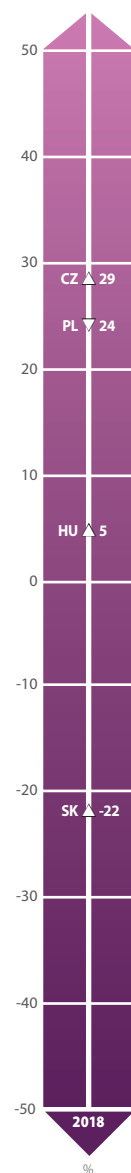
A közvélemény-kutatás során feltett kérdést illetően fontos leszögeznünk, hogy maga a modern értelemben vett demokrácia a nép részvételén, döntésén alapszik. Azon az elven, hogy a hatalom birtokosa, forrása a nép, és közvetett módon, az általa választott törvényhozó hatalom útján vagy közvetlenül, népszavazás útján gyakorolja a hatalmat. Nagyon fontos tehát a demokrácia fogalmával kapcsolatban, hogy annak esszenciális eleme a részvétel. Mindezek alapján a demokrácia működése, annak értékelése nem elhanyagolható szempont a politikai részvételben.

Az egyenlegmutató a pozitív és negatív válaszok különbségét fejezi ki. A negatív értékek azt jelentik, hogy többség-

ben vannak a negatív előjelű válaszok, nullától való távolságuk pedig ennek mértékét fejezi ki. A felmérés alapján megállapítható, hogy 2011 és 2015 között javuló tendencia érvényesült hazánkban a demokrácia működésének megítélésében, a 2011-es –38%-os értékhez képest 2015-re már csupán –9%-on állt a mérés eredménye. A 2016-os érték azonban erőteljes visszaesést mutatott, –22 százalékponttal –31%-ra. Lényegében 2016-ban az addig erősen javuló tendencia megtört, és a mutató értéke majdnem a 2011-es –38%-os kiinduláspontonra esett vissza, így a 2011–2016 közötti időszakot tekintve összességében csak kisebb, 7 százalékpontos emelkedést jegyezhetünk fel. 2017-re ugyanakkor kiugró javulást mutatnak a számsorok, ugyanis +2%-ra emelkedett a demokráciával való elégedettség mértéke hazánkban, amit 2018-ban további 3%-os javulás követett. Ez az elmúlt két év vonatkozásában mindösszesen 36%-os javulást jelent.

A visegrádi országokban (Szlovákia, Csehország és Lengyelország) a megkérdezettek lényegesen jobbnak értékelik a demokrácia működését, mint hazánkban. Lengyelországban és Csehországban az egyenlegmutatók jelentősen pozitív értéket vesznek fel: Lengyelországban 24 százalékpontot, míg Csehországban 29 százalékpontot mértek.

Magyarországon 2017-ben erőteljes javulás történt a demokrácia működésének megítélésében. A V4-országokkal összevetve hazánk a tavalyival azonosan teljesített.